

Отже, формуванню пізнавального інтересу як чинника активізації пізнавальної діяльності учнів до вивчення фізичної географії, на нашу думку, сприятимуть елементи цікавої географії, а поєднання в навчально-виховному процесі урочної і позаурочної діяльності забезпечить високу результативність навчання.

ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИХ ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ УЧИТЕЛЯМИ ГЕОГРАФІЇ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Н. О. Гончарова

Серед багатьох проблем, що стоять перед методикою викладання географії, наразі постає ще й проблема використання саме комплексу диференційованих дидактичних матеріалів – карток-завдань, засобів унаочнення, ігрових дидактичних матеріалів як єдиного цілого.

Для того щоб з'ясувати, яким різновидам дидактичних матеріалів учителі надають перевагу і чи використовують їх на уроках, було проведено констатувальний експеримент.

Виявлення рівня використання різних видів дидактичних матеріалів у процесі вивчення курсів шкільної географії здійснювалося методом закритого анкетування, яке охопило 142 респонденти (м. Київ – 90; м. Олевськ Житомирської області – 1; с. Новофедорівка Голопристанського району Херсонської області – 1; м. Горлівка Донецької області – 50).

Анкета для вчителів складалася з 10 запитань.

Заповнені вчителями таблиці, що містили запитання «Яким з видів дидактичних матеріалів Ви надасте перевагу?» і «Чи володієте Ви методикою їх застосування на уроках?» допомогли з'ясувати реальний стан використання різних видів дидактичних матеріалів у процесі вивчення фізичної географії. Здобуті дані свідчать про те, що 80 % учителів володіють методикою застосування дидактичних матеріалів, але на своїх уроках їх використовують далеко не всі.

Переважна більшість учителів постійно або частково використовують на своїх уроках опорно-інформаційні, структурно-логічні схеми, таблиці-картосхеми, картки-завдання. На географічне лото та ігрові кубики вказали лише 5 % респондентів, зазначивши, що використовують їх інколи. Кросворди на своїх уроках постійно використовують 20 % учителів, 75% – інколи і 5 % – узагалі не використовують.

Зазначимо, що 80 % учителів намагалися створювати власні дидактичні матеріали, однак зіткнулися з такими проблемами: значні затрати часу; брак коштів; відсутність матеріальної бази; постійна зміна чинних програм і змісту освіти. Ці чинники пришвидшують процес морального старіння накопичених дидактичних матеріалів.

Попри все, вчителі визнають переваги використання диференційованих дидактичних матеріалів на уроках географії, що допомагає узагальнювати й систематизувати знання, сприяє охопленню роботою всіх учнів, ураховує індивідуальні особливості і стимулює пізнавальну активність учнів.

Отже, висвітлена нами проблема потребує подальшого вивчення і розробки відповідного комплексу дидактичних матеріалів для курсу «Географія материків і океанів».

ЕФЕКТИВНЕ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Ю. О. Карась

Глобальні зміни, що відбуваються на сучасному етапі розвитку українського суспільства і освіти зокрема, вимагають нових підходів і принципів організації навчально-виховного процесу. Серед знань, що їх здобувають учні старшої школи, пріоритет має належати економічним, адже це сприятиме формуванню активної соціальної позиції, готовності постійно навчатися задля майбутнього – професійного і суспільного розвитку. Зважаючи на основні змістові лінії суспільствознавчого компонента, ми наголошуємо, передусім, на знаннях про людину, яка пов'язана з економічною сферою діяльності. Тобто, йдеться про формування економічної компетентності щодо економічного життя і діяльності суспільства, людини в системі економічних відносин, економічних потреб, умов і ресурсів тощо.

Вибудований за відповідними принципами навчально-виховний процес водночас сприятиме формуванню здатності адаптуватися до умов ринкового середовища, готовності брати на себе відповідальність за свої дії.

Отже, актуальність проблеми зумовлена об'єктивними потребами в підвищенні ефективності засвоєння економічних предметів і курсів за вибором учнями старшої школи, необхідністю орієнтуватися в економічній діяльності і вчитися приймати правильні рішення з огляду на свою майбутню професійну діяльність.